

Forord til tredje utgave

Kompetanse er et evigaktuelt tema, som berører oss alle, i livets ulike arenaer – ikke bare i arbeidslivet. Kompetanse er langt mer enn kunnskaper. Kompetanse er i sin essens *potensial*.

Da første utgave av denne boken kom, i 1997, hadde interessen for satsing på «kompetanse» i arbeidslivet for alvor tatt av. Og interessen er ikke mindre nå. Snarer tvert imot. Stadig flere erkjenner at systematisk satsing på kompetanse er avgjørende for måloppnåelse og verdiskapning i så å si alle typer organisasjoner, enten det er private bedrifter, offentlige virksomheter eller ideelle organisasjoner.

Mitt eget arbeid med kompetanseledelse i organisasjoner startet for alvor i 1991, først som en bigeskjeft, men etter hvert som et stadig viktigere forskningsområde. Bare de siste seks–syv årene har jeg gjennomført undersøkelser av over tyve tusen medarbeidere og ledere i private, offentlige og ideelle organisasjoner. Funnene er mange og viktige, og det har aldri vært så spennende å forske på kompetanse i arbeidslivet som nå.

De viktigste endringene i denne utgaven er et helt nytt kapittel om kompetansemobilisering, som bygger på nye funn fra både min og andres forskning. Denne forskningen belyser hva det er som virkelig fungerer for å mobilisere medarbeidernes kompetansepotensial på en måte som gagnar både organisasjonen, den enkelte medarbeider og arbeidsgruppen medarbeideren tilhører. I tillegg er kapitlene om kompetanseanalyse omarbeidet, og et kapittel er i sin helhet fjernet, basert på min forskning så vel som en rekke tilbakemeldinger fra praktikere. Omarbeidingen er gjort ut fra ønsket om å betone et strategisk perspektiv på kompetansearbeid samt understreke at det er mer hensiktsmessig å analysere krav og behov ut fra et syn på kompetanse som en forvaltningskapital og dynamisk ressurs enn å ha ambisjoner om å kartlegge kompetanse som en statisk «beholdning». Måle- og kartleggingsiveren har gått for langt, også på dette området. Og gap- og avviksanalyser får lett et demotiverende minusfokus som står i direkte kontrast til det de fleste trenger for å være motivert for læring, utvikling og mobilisering av sitt potensial. Boken er også oppdatert med en rekke nye kilder på områder der det er

viktig nyutvikling, mens gode, klassiske kilder brukes der de fremdeles er best.

Noe av det viktigste jeg selv har lært i disse årene, er at de aller, aller fleste har mye mer kompetanse enn både de selv og andre tror, og at mange ikke får brukt dette potensialet på en god måte. I tillegg har jeg lært at det å få bruke kompetansen sin og lære og utvikle seg ikke bare handler om å oppnå resultater, men om å få oppleve mestring, motivasjon og mening, i eller utenfor arbeidslivet. Jeg vil derfor takke alle som har bidratt til min egen læring, mestring og motivasjon, og derved til denne boken. Jeg er så heldig å ha fantastisk dyktige og inspirerende kolleger, ambisiøse og kunnskapssugne studenter og spennende og krevende samarbeidspartnere, i en lang rekke ulike typer organisasjoner. Kjernen i alt vi gjør, handler om å utvikle og bruke vårt kompetansepotensial på best mulig måte.

Denne boken er dedisert til minnet om min kjære, kunnskapsrike mor, som en gang sa til meg:

«Hvis jeg kunne velge, ville jeg heller la deg arve alle kunnskapene mine, i stedet for alt mitt gods og gull.»

Ski, mai 2013

Linda Lai